

ZARIADENIE NA ZBER ODPADOV

Nováky

ZÁMER

**Vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní
vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých
zákonov**

December 2012

OBSAH

I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	4
1.	NÁZOV	4
2.	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	4
3.	SÍDLO	4
4.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA	4
5.	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	5
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
1.	NÁZOV	6
2.	ÚČEL	6
3.	UŽÍVATEĽ	6
4.	CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
5.	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
6.	PREHLADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
7.	TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	8
8.	STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	8
9.	ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	10
10.	CELKOVÉ NÁKLADY	11
11.	DOTKNUTÁ OBEC	11
12.	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	11
13.	DOTKNUTÉ ORGÁNY	11
14.	POVOĽUJÚCI ORGÁN	11
15.	REZORTNÝ ORGÁN	12
16.	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	12
17.	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	12
III.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	13
1.	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	13
2.	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA	22
3.	OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	23
4.	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA	34
IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERENIE	39
1.	POŽIADAVKY NA VSTUPY	39
2.	ÚDAJE O VÝSTUPOCH	41
3.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	43
4.	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	45
5.	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA	45
6.	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNOSTI	45
7.	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE	49
8.	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ	49
9.	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	49

10.	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	49
11.	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA.....	50
12.	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI.....	51
13.	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	51
V.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU	52
1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	52
2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	52
3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	52
VI.	MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA.....	54
VII.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁVERU.....	54
1.	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV.....	54
2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU	54
3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	55
VIII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU.....	56
IX.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	56
1.	SPRACOVATELIA ZÁMERU	56
2.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA.....	56

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

KOVOD, a.s.

2. Identifikačné číslo

36 052 957

3. Sídlo

Partizánska cesta 91
Banská Bystrica
974 01

Office:
Majerská cesta 96
Banská Bystrica
974 01

Tel.: +421 48 470 12 11-13
Fax: +421 48 470 12 10
e-mail: info@kovod.sk

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. David Neubert – predseda predstavenstva
Partizánska cesta 91
Banská Bystrica
974 01

Tel.: +421 48 470 12 11-13
Fax: +421 48 470 12 10
e-mail: info@kovod.sk
web: www.kovod.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Bc. Zdenka Hrablayová – zástupca navrhovateľa

Partizánska cesta 91

Banská Bystrica

974 01

Tel.: +421 48 470 12 11-13

Fax: +421 48 470 12 10

Mobil: +421 911 910 004

e-mail: zdenka.hrablayova@kovod.sk

web: www.kovod.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Zariadenie na zber odpadov – Nováky

2. Účel

Účelom predkladaného návrhu navrhovateľa je vybudovanie a prevádzkovanie zberne a výkupne druhotných surovín zo železných a neželezných kovov. Nakladanie s odpadmi bude spočívať v nasledujúcich činnostiach: zber, výkup, zhromažďovanie, dočasné skladovanie a preprava odpadov za účelom ich využitia ako druhotnej suroviny, a to v súlade s požiadavkami zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

Vykúpené odpady (bližšiu špecifikáciu vid' v bode II. 8 – Stručný opis technického a technologického riešenia) budú dočasne zhromažďované až do momentu ich prepravy k zmluvným odberateľom do zariadení, ktoré zabezpečia ich zhodnotenie.

Zberňa bude spĺňať všetky legislatívou dané technické, materiálne a personálne požiadavky.

3. Užívateľ

KOVOD, a.s.
Partizánska cesta 91
Banská Bystrica
974 01

IČO: 36 052 957

4. Charakter navrhovanej činnosti

Uvedená činnosť v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa prílohy č. 8, tabuľka 9 Infraštruktúra, položka číslo 10 *Zhromažďovanie odpadov zo železných kovov, z neželezných kovov alebo starých vozidiel* podlieha zisťovaciemu konaniu bez limitu.

Podľa § 22 odsek 3 zákona č. 24/2006 Z. z. musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia navrhovanej činnosti, spolu s nulovým variantom riešenia.

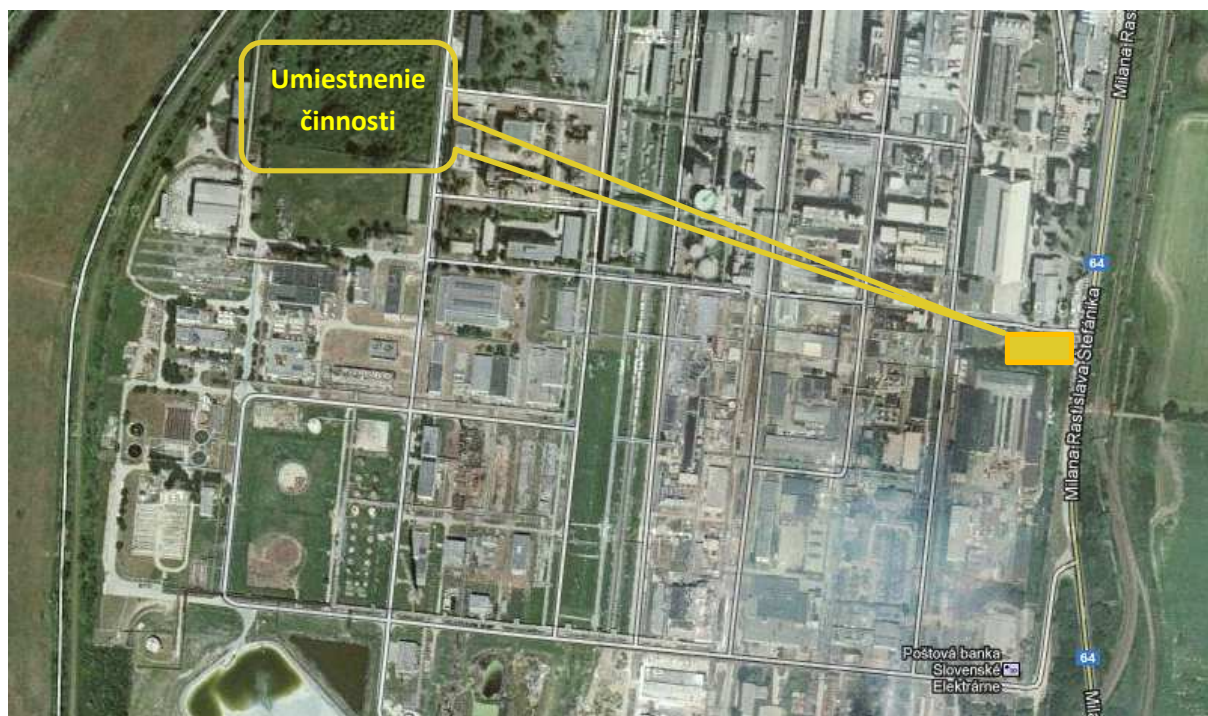
Navrhovateľ požiadal Obvodný úrad životného prostredia (OÚŽP) Prievidza listom zo dňa 19. októbra 2012 o upustenie od podmienky vypracovania variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti. OÚŽP Prievidza svojím listom zo dňa 31. októbra 2012, značka OÚŽP/2012/02208-0002 tejto požiadavke vyhovel.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Prievidza
Obec:	Nováky
Katastrálne územie:	Nováky
Pozemok:	parcely č. 390/221, 390/220 a časť parcely 390/19

Plocha, na ktorej sa má navrhovaná činnosť realizovať, sa nachádza v areáli patriacom spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody a.s.), ulica M. R. Štefánika 1, Nováky. Všetky tri predmetné parcely o celkovej výmere 1 500 m² sú podľa informácie z výpisu z katastra nehnuteľností vedené ako zastavané plochy a nádvoria. Prístup k vymedzenej ploche je zabezpečený cez nákladnú vrátnicu do areálu bývalých Nováckych chemických závodov. Navrhovateľ je v procese uzatvorenia zmluvy o prenájme nehnuteľnosti s vlastníkom predmetných parciel. Najbližšie obydlia v Novákoch sú vo vzdialenosti cca 1 km a v Zemianskych Kostolnoch vo vzdialenosti cca 1,2 km.

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začatie výstavby:	január 2013
Skončenie výstavby:	február 2013
Začatie prevádzky:	marec 2013

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Zariadenie na zber a výkup odpadov sa plánuje umiestniť v areáli bývalých Nováckych chemických závodov, teda časti katastrálneho územia mesta, kde bola vykonávaná priemyselná činnosť a ktoré je aj určené na vykonávanie takejto činnosti. Parcely č. 390/221, 390/220 a časť parcely 390/19, o celkovej výmere cca 1 500 m² budú tvoriť areál zberne, ktorý bude od okolia oddelený plotom. Prístup k vymedzenej ploche zberne je zabezpečený cez nákladnú vrátnicu do areálu spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody).

Technológia nakladania s odpadmi bude spočívať vo výkupe odpadov od právnických a fyzických osôb, v zisťovaní ich hmotnosti, v zhromažďovaní vykúpených odpadov podľa

druhov a komodít v kontajneroch primeraných ich objemu. V zariadení na zber odpadov nebudú s odpadmi vykonávané iné činnosti, len zhromažďovanie.

Areál zberne bude oplotený plechovým nepriehľadným plotom a zabezpečený proti vniknutiu nepovolaných osôb. Plocha prevádzky bude spevnená. Technickým vybavením prevádzky bude administratívna časť (unimobunka), objekt na zhromažďovanie farebných kovov, maloobjemové a veľkoobjemové kontajnery na zhromažďovanie železných a neželezných kovov, váhy na zisťovanie hmotnosti dovezeného odpadu určeného na výkup. Areál bude osvetlený, napojený na existujúce inžinierske siete. Zberňa bude označená informačnou tabuľou, ktorá bude obsahovať náležitosti uvedené v § 20 Vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z.z..

Preprava zhromažďovaných odpadov k zariadeniu na zhodnocovanie odpadov bude vykonávaná cestnou automobilovou dopravou cca raz za 10 dní dvojkontajnerovou súpravou.

V zariadení na zber odpadov plánujeme zbierať a vykupovať nasledovné odpady, zaradené podľa Vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z.z., Katalógu odpadov.

Tabuľka 1: Zoznam odpadov, ktoré budú predmetom zberu

Katalógové číslo	Názov druhu odpadu	Kategória
02 01 10	odpadové kovy	O
12 01 01	piliny a triesky zo železných kovov	O
12 01 02	prach a zlomky zo železných kovov	O
12 01 03	piliny a triesky z neželezných kovov	O
12 01 04	prach a zlomky z neželezných kovov	O
15 01 04	obaly z kovu	O
16 01 17	železné kovy	O
16 01 18	neželezné kovy	O
17 04 01	meď, bronz, mosadz	O
17 04 02	hliník	O
17 04 04	zinok	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 06	cín	O
17 04 07	zmiešané kovy	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10 (meď a hliník)	O
19 01 02	železné materiály odstránené z popola	O
19 10 01	odpad zo železa a ocele	O
19 10 02	odpad z neželezných kovov	O
19 12 02	železné kovy	O

19 12 03	neželezné kovy	O
19 12 12	iné odpady vrátane zmiešaných odpadov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 1912 11	O
20 01 40	kovy	O
17 04 03	olovo	O

Výkup odpadu katalógového čísla 20 01 40 sa uskutoční na základe zmluvy s mestom Nováky v súlade s § 39 odstavec 7 Zákona o odpadoch.

Predpokladaná ročná kapacita zberne je 2 000 ton.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

V súčasnosti platná legislatíva európskeho spoločenstva postavená na hierarchii odpadového hospodárstva je premietnutá aj do stratégie odpadového hospodárstva SR. Zákon o odpadoch a Program odpadového hospodárstva SR na roky 2006 – 2010 kladú dôraz na maximálne zhodnocovanie odpadov. Program odpadového hospodárstva na roky 2006 – 2010 stanovil za cieľ dosiahnuť materiálové zhodnotenie 70% z celkového množstva odpadov vzniknutých v SR. Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2015 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie, ako aj obmedzovanie využívania zdrojov a uprednostňovať praktické uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva:

- Predchádzanie vzniku
- Príprava na opätovné použitie
- Recyklácia
- Iné zhodnocovanie, napr. energetické zhodnocovanie
- Zneškodňovanie

Predpokladom na splnenie vyššie uvedených cieľov je dostatočná sieť zariadení na zber odpadov, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť komplexnej infraštruktúry odpadového hospodárstva a predstavujú dôležitý logistický uzol medzi pôvodcami, držiteľmi a koncovými zhodnocovateľmi odpadov.

Zámerom predkladateľa je vytvorením zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadov na území mesta Nováky rozšíriť existujúcu ponuku možností pre fyzické a právnické osoby ako sa efektívne zbaviť odpadov, a to spôsobom minimalizujúcim negatívne účinky zberaných odpadov na životné prostredie a zdravie ľudí. Výstavba a prevádzkovanie zariadenia na zber železných a neželezných kovov rieši vzrastajúce nároky na

požiadavku zabezpečenia zberu a zhodnocovania kovového odpadu a zvyšuje konkurenciu v tejto oblasti v danom regióne.

Zariadenie je navrhnuté v súlade s územným plánom obce a zabezpečuje zlepšenie podmienok pre získavanie druhotných surovín pre ich recykláciu v súlade s právnymi predpismi platnými v oblasti odpadového hospodárstva. Navrhovaná činnosť nepredstavuje riziko pre zdravie obyvateľstva, negatívny vplyv prevádzky pri dodržaní legislatívnych a technologických postupov je prakticky vylúčený.

Prevádzka zberne bude vykonávaná v súlade s prevádzkovo-technickou dokumentáciou, a to najmä prevádzkovým poriadkom, prevádzkovým denníkom, technologickým reglementom, obchodno-dodávateľskými zmluvami týkajúcimi sa nakladania s odpadmi, vydanými súhlasmi, vyjadreniami a stanoviskami orgánmi štátnej správy a samosprávy.

10. Celkové náklady

EUR 15 000

11. Dotknutá obec

Mesto Nováky

12. Dotknutý samosprávny kraj

Trenčiansky samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány

Obvodný úrad životného prostredia Prievidza
Obvodný úrad Prievidza
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Prievidza
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prievidza so sídlom v Bojniciach
Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Prievidza

14. Povoľujúci orgán

Obvodný úrad životného prostredia Prievidza
Mesto Nováky

15. Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

- a) Súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- b) Súhlas na zhromažďovanie odpadov držiteľom odpadu bez predchádzajúceho triedenia podľa § 7 ods. 1 písm. j) zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí posudzované územie do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, Fatransko-tatranskej oblasti, celku Hornonitrianska kotlina a podcelku Prievidzská kotlina (Mazúr, E., Lukniš, M., *Atlas krajiny SR*, 1980). Hornonitrianska kotlina tvorí severný výbežok Podunajskej nížiny a ako medzihorský celok predstavuje členitú zníženinu na hornom toku rieky Nitra, s typickým reliéfom rovín a nív.

Prievidzská kotlina je charakterizovaná ako morfológická depresia severo-južného smeru, ktorá je zo západu a severu ohraničená Strážovskými vrchmi a čiastočne pohorím Malá Fatra, na severovýchode pohorím Žiar, na východe Kremnickými vrchmi a Vtáčnikom a z juhu pohorím Tríbeč.

Z hľadiska morfoštruktúry sa posudzované územie nachádza v oblasti vrásovo-blokovej, fatransko-tatranskej morfoštruktúry, kde sa vyvinuli negatívne morfoštruktúry priekopových prepadlín a morfoštruktúrne depresie kotlín. Poriečna niva, na ktorej sa posudzované územie nachádza, bola vytvorená recentnou a subrecentnou fluvialnou modeláciou.

Nadmorská výška mesta Nováky je 244 m n.m., posudzované územie sa nachádza v nadmorskej výške od 225 až 235 m n.m.

Geologické pomery

Hornonitrianska kotlina predstavuje zložitý geologický útvar. Z geologického hľadiska je posudzované územie tvorené mladými treťohôrnymi horninami neogénu a sedimentami kvartéru.

Podložený neogén je zastúpený sedimentami pliocénu, vo vývoji balvanitých štrkov, pieskov, piesčitých ílov a tufitov. V rámci geologického prieskumu lokality (Šikula, 1987) bola v prevažnej časti územia pod vrstvou kvartéru overená vrstva šedého pevného ílu.

Kvartérne sedimenty sú v posudzovanom území reprezentované hlinito-piesčitými fluvialnými náplavmi vodných tokov rieky Nitra a Lehotského potoka. Celková mocnosť kvartéru dosahuje 7 až 8 m.

Žiarenie z prírodných zdrojov

Z hľadiska ohrozenia zdravia ľudí má škodlivé účinky rádioaktívny plyn radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny. Katastrálne územie Novák je zaradené do kategórie stredného radónového rizika, okrem lokalít na juhovýchode katastrálneho územia, ktoré je zaradené do kategórie nízkeho radónového rizika (*Smolárová, Čížek, Prirodzená rádioaktivita regiónu Horná Nitra, 1995*). Okrem toho bol v území zistený aj bodový výskyt vysokého radónového rizika.

Geodynamické javy

V širšom území, v miestach s vyšším sklonom, z geodynamických javov prevažujú svahové deformácie, a to predovšetkým zosuvy a zemné prúdy. Sú viazané na súvrstvia ílov a ich delúviá. Vyskytujú sa najmä zosuvy plošného tvaru, zriedkavejšie sú prúdové zosuvy. Erózne procesy majú podstatne menšie rozšírenie, postihujú hlavne jemnozrnné deluviálne sedimenty v nadloží sedimentov neogénu.

Jedným z najvýraznejších geofaktorov ovplyvňujúcich životné prostredie územia sú antropogénne geodynamické procesy súvisiace s poddolovaním územia pri ťažbe hnedého uhlia. Po vyťažení priestoru uhoľného sloja dochádza k jeho postupnému zavaľovaniu. Sprievodným javom tohto procesu sú deformácie povrchu územia (vertikálne poklesy).

V posudzovanom území k vyššie uvedeným geodynamickým javom nedochádza, veterná a vodná erózia je veľmi slabá, resp. žiadna, možná je primárna a sekundárna kompakcia pôd v severnej časti územia.

Seizmicita územia

Posudzované územie sa nachádza v pásme, v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 6° stupnice makroseizmickej intenzity MSK-64 (*Mapa seizmických oblastí, STN 73 0036*). Základné seizmické zrýchlenie pre Nováky je $a_r = 0.1$ g, pričom zdrojovou oblasťou seizmického rizika je okolie Kremnice.

Ložiská nerastných surovín

Na území Novák sa nachádzajú ložiská energetických surovín (hnedého uhlia a lignitu) a z toho dôvodu je významná časť katastrálneho územia Novák zaradená do dobývacieho priestoru Bane Nováky. Novácke uhoľné ložisko predstavuje jedno z najvýznamnejších hnedouhoľných ložísk v SR. Vzhľadom na poddolovanosť územia je tu hrozba zosuvov či poklesov povrchu, s čím súvisia aj isté obmedzenia pre výstavbu a rozširovanie intravilánu obce.

V posudzovanom území ani v blízkom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín (rudných a nerudných surovín, ropy a zemného plynu). Navrhovaná činnosť nie je v konflikte ani s ložiskami nerastných surovín nachádzajúcich sa v širšom okolí posudzovaného územia, a to ani s ich ochrannými pásmami. Parcely, na ktorých sa má navrhovaná činnosť prevádzkovať nezasahujú do dobývacích priestorov a chránených ložiskových území podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Klimatické pomery

Z klimaticko-geografického hľadiska patrí povodie rieky Nitra do európskej kontinentálnej oblasti mierneho pásma s oceánskym vzduchom, transformujúcim sa na kontinentálny. Popri prúdení západného oceánskeho vzduchu je tu i južné prúdenie z oblasti Stredomoria prinášajúce najvýdatnejšie zrážky.

Územie riešenej časti Hornonitrianskej kotliny patrí do oblasti teplej údolnej klímy, mierne vlhkého okrsku s miernou zimou. Okolité vyššie horské polohy patria do chladnej oblasti.

Priemerná ročná teplota sa pohybuje okolo 8°C, s najvyššími teplotami v júli (18,5°C) a najnižšími teplotami v januári (-2,4°C). Ročná amplitúda teploty vzduchu je 20,5°C. Ročne sa tu priemerne vyskytuje 50 a viac letných dní (s denným maximom teploty vzduchu aspoň 25°C) a vyše 100 mrazových dní (s denným minimom teplôt nižším než 0°C). Pôda zamrzá priemerne na 60 – 80 dní do hĺbky asi 50 cm. Počet vykurovacích dní v Novákoch a okolí dosahuje v priemere približne 220 až 240 ročne, čím sa toto územie v rámci Slovenska radí k oblastiam s nižším počtom vykurovacích dní.

Priemerný ročný úhrn zrážok je 600 až 700 mm s najnižším priemerom v januári (40 -50 mm) a najvyšším v júli (80 – 100 mm).

Sneženie sa vyskytuje v nižších polohách priemerne 70 až 80 dní v roku. V posudzovanom území sa snehová pokrývka na zemskom povrchu udržuje v priemere od konca novembra a trvá v priemere do konca februára, resp. do začiatku marca.

Priemerné výšky snehovej pokrývky pri februárovom vrchole zimy dosahujú od južných k severným oblastiam 15 až 20 cm a maximálne výšky snehovej pokrývky od 50 do 60 cm.

Posudzované územie má znížený výskyt hmiel. Hmly sa vytvárajú predovšetkým v jesennom a zimnom období. Nováky sú zaradené do kategórie polôh priemerne zaťažovaných prízemnými inverziami. Priemerný ročný počet dní s hmlou je 20 až 45 dní. Dochádza aj k výskytu celodenných hmiel, čo má nepriaznivý vplyv na rozptyl kontaminantov v ovzduší.

Z hľadiska možnej prašnosti a rozptylových podmienok je dôležitým prvkom smer a rýchlosť vetra. Prevládajúce prúdenie vetra v Novákoch je pozdĺž Prievidzskej kotliny od severovýchodu a juhozápadu. Celkovo prevláda slabá veternosť s priemernou ročnou rýchlosťou 2,4 m/s.

Hydrologické pomery

Povrchové vody

Posudzované územie patrí z hydrogeografického hľadiska do úmoria Čierneho mora, k základnému povodiu rieky Nitra, ktorá tvorí os intravilánu a preteká mestom v smere severovýchod – juhozápad. K najvýznamnejším prítokom na území Novák patrí Lehotský potok a Lavný potok (ľavostranné prítoky), resp. potok Trebianka a Lelovský potok (pravostranné). Nitra pramení na juhovýchodných svahoch Lúčanskej Malej Fatry pod vrchom Reváň. Dĺžka rieky je 197 km, plocha povodia 4 501 km². Je ľavostranným prítokom Váhu. Rieka Nitra je zaradená do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov (*Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR 211/2005*).

Hydrologicky patrí územie Novák do vrchovinnno-nížinnej oblasti, pričom rieky tu majú dažďovo-snehový typ odtoku. Na území Novák sa na rieke Nitra nenachádza žiadna hydrologická stanica, informácie poskytuje stanica Nedožery-Brezany (na toku nad Novákmi) a stanica Chalmová (na toku pod Novákmi).

Tabuľka 2: Priemerné mesačné prietoky v rieke Nitra v 2010 v m³/s

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Chalmová	7,950	7,147	8,549	8,695	15,71	16,89	4,425	11,60	15,31	6,699	10,80	13,57

Zdroj: SHMÚ, 2010

V roku 2010 mala Nitra v stanici Chalmová priemerný ročný prietok (Q_R) 10,62 m³/s, maximálny kulminačný prietok (Q_{maxH}) 163,4 m³/s (15. augusta 2010) a minimálny priemerný denný prietok (Q_{minD}) 2,278 m³/s (8. februára 2010).

Kvalitou povrchových vôd patria riečne toky na území Novák medzi silne až veľmi silne znečistené toky, a to z dôvodu intenzívnej antropogénnej činnosti v regióne (hlavne priemysel, komunálne odpadové vody a poľnohospodárstvo). Na území Novák sa nachádza aj malá plošná vodná plocha ľudovo nazývaná Jazero, ktorá slúži najmä na kanoistiku a rybolov.

Vodná nádrž Nitrianske Rudno, vybudovaná v roku 1955 na rieke Nitrice, je hlavným zdrojom pre dodávku vody do priemyselnej lokality Nováky. Užitočná kapacita nádrže je $3,9 \cdot 10^6 \text{ m}^3$. Druhým zdrojom je akumulčná nádrž Nováky, ktorá je zásobovaná vodou z rieky Nitra, vybudovaná takisto v roku 1955 pre potreby banského a chemického priemyslu.

Južná časť posudzovaného územia má vyššie riziko záplav, v porovnaní so severnou časťou má nižšiu nadmorskú výšku (juh: 225-227 m n.m., sever: 231-235 m n.m.) a zároveň vzniká menší rozdiel medzi nadmorskou výškou hladiny toku rieky Nitra a príľahlým územím. Rovnako aj vzdialenosť posudzovaného územia od rieky sa znižuje severojužným smerom.

Podzemné vody

Podmienky pre akumuláciu podzemných vôd v danom území v kvartérnych aluviálnych sedimentoch rieky Nitra sú málo priaznivé. V oblasti blízkeho pohoria Vtáčnik dosahujú zásoby 170 l/s, keďže retenčná schopnosť tamojších neovulkanitov je o niečo vyššia. Výdatnosť prameňov je však nízka.

Zásoby podzemných vôd regiónu boli poškodené ťažbou uhlia a znečisťovaním prírodného prostredia. Vody odčerpávané z baní pochádzajú prevažne z nadložných súvrství. Čerpanie ovplyvnilo režim viacerých využívaných prameňov. V baniach sa miešajú s vodami podložných súvrství a znečisťujú sa ropnými a inými látkami pochádzajúcimi z banskej činnosti. Okrem toho sa zvyšuje ich mineralizácia vplyvom oxidačných a iných procesov.

Minerálne a termálne vody

V posudzovanom území sa minerálne ani termálne vody nevyskytujú, avšak v širšom okolí sa ich nachádza niekoľko (Koš – Laskár, Chalmová), ako aj prírodné liečivé zdroje Bojnice. Vody v Chalmovej vyvierali v prirodzených prameňoch (dnes sú zachytené vrtmi), voda v Koši bola navŕtaná hlbokým vrtom. Vody lokalít sú viazané na triasové vápence a dolomity, pričom Koš na chočský príkrov a Chalmová na križňanský príkrov. Tým je podmienená aj odlišnosť ich chemizmu.

Vody z vrtu v Koši sú z hlbokého vrtu, a to z nováckej depresie, v ktorej prirodzené pramene nikdy nevyvierali. Ide potom o viacmenej stagnujúce vody. Vody majú vyššiu mineralizáciu ($M: 820 \text{ mg.l}^{-1}$) z titulu dvojnásobného množstva Na a Cl, ale hlavne takmer štvornásobného množstva SO_4 . V dôsledku toho potom ide o prechodný Ca-Mg- HCO_3 - SO_4 typ vôd.

Vody v Chalmovej ($M: 1\,970 \text{ mg.l}^{-1}$) a vody pochádzajúce z triasových karbonátov krížňanského príkrovu sú vodami Ca-Mg- SO_4 typu. Sírany získavajú vylúhovaním z permu – spodného triasu a z keupru. Väčšina vnútrokarpatských teriem (napr. v stredoslovenských neovulkanitoch) patrí k tomuto typu. Ide o slabo mineralizované vody s prevahou S_2 (SO_4). Výdatnosť teriem v Chalmovej dosahuje 30 l.s^{-1} a jej vody sa celý rok využívajú v športovo-rekreačných bazénoch.

Posudzované územie sa nachádza mimo ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov v Bojniciach, ktoré boli vyhlásené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 255/2008 Z.z. Ochranné pásmo II. stupňa týchto zdrojov prechádza severnou časťou mesta Nováky.

Chránená vodohospodárska oblasť

Posudzované územie nezasahuje do chránených vodohospodárskych oblastí.

Pôdne pomery

Z celkovej rozlohy katastrálneho územia Novák $1\,929 \text{ ha}$ tvorí poľnohospodárska pôda 827 ha , lesné pozemky 589 ha a vodné plochy 52 ha .

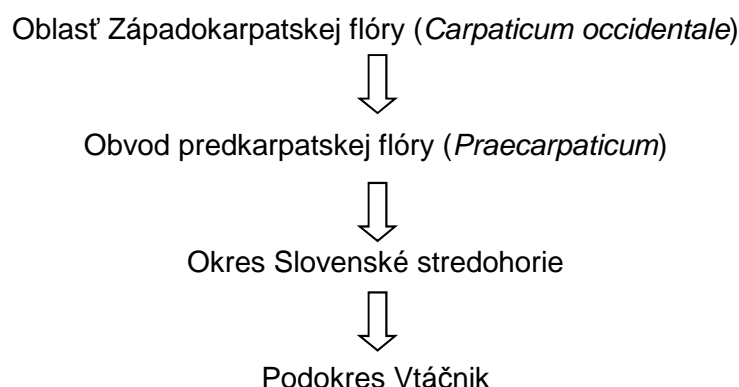
Pôsobením toku rieky Nitra sa v posudzovanom území vyvinuli azonálne fluvizemné pôdy. Z hľadiska druhu pôd ide o pôdy hlinité (stredne ťažké) s minimálnym zastúpením skeletu, spadajúce do kategórie hlbokých ($h > 0,6 \text{ m}$). Degradácia pôdy veternou eróziou bola vyhodnotená ako slabá až žiadna, rovnako nedochádza ani k vodnej erózii. Náchylnosť pôdy na hnutenie je najmä sekundárneho charakteru.

Areál bývalých Nováckych chemických závodov a.s., v ktorom sa parcely posudzovaného územia nachádzajú, je vyňatý z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, realizácia zámeru si teda nevyžaduje záber poľnohospodárskej pôdy.

Fauna a flóra

Flóra

Podľa fytogeografického členenia Slovenska (*Atlas krajiny SR, 2002*) sa územie Hornonitrianskej kotliny kategorizuje nasledovne:

Posudzované územie sa nachádza na styku okresu Slovenské stredohorie a okresu Strážovské a Súľovské vrchy. Hranicu medzi nimi v tejto časti územia tvorí tok rieky Nitra, pretekajúcej vo vzdialenosti 150 m od posudzovaného územia.

Rastlinstvo tu má už horský ráz, no viaceré teplomilné druhy sem prenikajú z teplejšej oblasti panónskej flóry (*Pannonicum*). Prirodzený vegetačný kryt tvoria jaseňovo-breštovo-dubové lesy (lužné lesy) na nivách riek a na ne nadväzujúce karpatské dubovo-hrabové lesy na riečnych terasách (s ostrovčekmi dubových a cerovo-dubových lesov), ktoré spolu v území dominujú. Pôvodné porasty boli na väčšine územia postupom času premenené na ornú pôdu a pasienky alebo ustúpili zástavbe.

Posudzované územie predstavuje zastavané územie mesta Nováky, ktoré tvorí priemyselná zástavba a v širšom území aj bytová zástavba. Zväčša sa jedná o staršiu bytovú zástavbu s množstvom zatrávnených plôch a pomerne bohatou výsadbou pestrej kríkovej aj stromovej vegetácie. Solitérne alebo v skupinách sa tu vyskytujú smrek, breza, topole, agáty, pagaštany, vrby, čerešne a ďalšie ihličnaté aj listnaté okrasné, lesné aj ovocné dreviny. Sídlnú vegetáciu dopĺňajú ovocné stromy. V posudzovanom území a v okolí ciest a na opustených plochách dominujú kroviny, ako napr. baza čierna (*Sambucus nigra*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruža šíповá (*Rosa canina*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), ostružina (*Rubus sp.*) a pod. Z hľadiska ekostability majú malý význam, ich význam spočíva skôr v zachovaní

zelených plôch v prevažne priemyselnej zástavbe územia. Ostatné plochy tvoria lúky, pasienky a obrábané plochy ornej pôdy.

Fauna

Podľa zoogeografickej regionalizácie Slovenska (*Atlas krajiny SR, 2002*), záujmové územie spadá do regiónu:

Provincia Vnútrokarpatské znížneniny

Panónska oblasť

Juhoslovenský obvod

Dunajský okrsok

Faunu posudzovaného územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropné druhy viazané na biotopy ľudských sídiel a druhy viazané na voľnú poľnohospodársku krajinu, miestami sa tu objavujú i vzácnejšie druhy živočíchov (sezónni migranti, zástupcovia avifauny). Charakter okolitej krajiny, v ktorej sa striedajú lesné a lúčne, resp. kultúrne spoločenstvá rastlín, poskytuje vhodné podmienky pre srnčiu resp. muflóniu zver. Zo šeliem je zastúpená kuna lesná.

V intraviláne obce Nováky boli zistené hniezdenia viacerých chránených druhov vtákov. Z nespevavcov sú to dáždovník tmavý (*Apus apus*), žlna zelená (*Picus viridis*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*) a hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*). Z radu spevavcov boli zistené hniezdenia nasledovných druhov: lastovička domová (*Hirundo rustica*), belorítka domová (*Delichon urbica*), vrabec domový (*Passer domesticus*), vrabec poľný (*Passer montanus*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), penica čiernohlavá (*Sylvia atricapilla*), penica popolavá (*Sylvia curruca*), kanárik záhradný (*Serinus serinus*), sedmohlások hájový (*Hippolais icterina*), stehlík pestrý (*Carduelis carduelis*), stehlík konopiar (*Carduelis cannabina*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*Turdus philomelos*), škorec leklý (*Sturnus vulgaris*). Väčšina vyššie uvedených druhov spevavcov sa združuje a mnohé aj hniezdia v mestskom parku, navyše tu hniezdia aj druhy typické pre lesné ekosystémy: brhlíky, sýkorky, kôrovníky, pinky – všetko národne významné chránené druhy vtákov, čo potvrdzuje pridelenie mestskému parku v Novákoch štatút lokálneho biocentra.

Samotné posudzované územie nevytvára podmienky na trvalú existenciu zástupcov fauny.

Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma

Chránené vtáčie územia

Najbližšie sa k posudzovanému územiu nachádza chránené vtáčie územie Strážovské vrchy. Jeho výmera je 59,5 ha, je tvorené prevažne lesnými a skalnými biotopmi. Približne polovicou svojej rozlohy sa prekrýva aj s územím CHKO. Predmetom ochrany sú druhy dravcov a sov, predovšetkým sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*) a výr skalný (*Bubo bubo*). Okrem toho tu pravidelne hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov.

Posudzované územie nezasahuje do územia chráneného vtáčieho územia Strážovské vrchy.

Územia európskeho významu

Podľa Národného zoznamu území európskeho významu (Výnos Ministerstva životného prostredia č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004) sa v širšom okolí posudzovaného územia nachádzajú nasledovné územia európskeho významu:

SKUEV0127	Temešská skala
SKUEV0128	Rokoš
SKUEV0256	Strážovské vrchy
SKUEV0273	Vtáčnik
SKUEV0274	Baske
SKUEV0275	Kňazí stôl

Posudzované územie nezasahuje do žiadneho z vyššie uvedených území európskeho významu.

Chránené krajinné oblasti

V širšom okolí sa nachádzajú dve chránené krajinné oblasti:

- Chránená krajinná oblasť Ponitrie (vyhlásená v roku 1985, rozloha 37 665 ha)
- Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy (vyhlásená v roku 1989, rozloha 30 979 ha)

Posudzované územie nezasahuje do žiadnej z vyššie uvedených chránených krajinných oblastí.

Chránené vodohospodárske oblasti

V širšom okolí posudzovaného územia sa nachádza chránená vodohospodárska oblasť Strážovské vrchy (vyhlásená v roku 1987, rozloha 757 km²).

Rieka Nitra je zaradená v zozname vodohospodársky významných vodných tokov, a to pod položkou č. 236, číslo hydrologického poradia 4-21-11-0001 (*Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 211/2005*).

Posudzované územie nezasahuje do žiadnej vyhlásenej chránenej vodohospodárskej oblasti.

Územná ochrana prírody

Posudzované územie nezasahuje (ani sa v ňom nenachádza) do žiadneho vyhláseného maloplošného ani veľkoplošného chráneného územia, žiadnej lokality sústavy NATURA 2000, ani chráneného územia podľa medzinárodných dohovorov. V zmysle zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny tu platí I. stupeň ochrany.

V posudzovanom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Súčasná krajinná štruktúra (druhotná krajinná štruktúra, využitie zeme) je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. Krajinnno-ekologické podmienky a potenciál jednotlivých krajinných štruktúr výrazne ovplyvnili antropogénnu činnosť v posudzovanom území. Dominantným typom krajiny posudzovaného územia je urbanizovaná krajina, v ktorej dominujú plochy využívané na industriálne prvky, dopravu, osídlenie a poľnohospodárske účely.

V území sú lokalizované nasledovné prvky:

Antropogénne prvky

- Elektrické nadzemné vedenie 2x110 kV a 22 kV

- Cesty I., II. a III. triedy, miestne, obslužné a areálové komunikácie, lesné a poľné cesty, spevnené plochy a parkoviská, železničné trate a vlečky
- Individuálna bytová výstavba (rodinné domy), hromadná bytová výstavba, športové ihriská, kúpalisko, školské zariadenia, objekty služieb a predajní a pod.
- Priemyselné podniky, skladové plochy, odkaliská, skládky, haldy a pod.
- Mestská zeleň
- Orná pôda, trvalé trávne porasty, ovocné sady, záhrady a pod.
- Vodné plochy

Prírodné prvky

- Nelesná drevinná vegetácia
- Krovinná a líniová drevinná vegetácia
- Ruderálne porasty
- Rieka Nitra

Samotná lokalita predstavuje časť priemyselného areálu v zázemí bývalých Nováckych chemických závodov a ENO Zemianske Kostolany.

Scenéria krajiny

Lokalita je súčasťou výrazne pozmenenej krajiny, kde prevláda zástavba priemyslu, bývania a dopravy. Prírodné prvky sa v bezprostrednom okolí stavby nezachovali. Poloprírodné spoločenstvá sa zachovali popri vodných tokoch, a to pri rieke Nitra a bezmennom toku na východnom okraji areálu vo forme brehového porastu. Z morfológického hľadiska sa jedná o aluviálnu nivu, kontrastné formy reliéfu sa vyskytujú v širšom okolí. Vzhľadom k tomu sú najvýraznejšími prvkami v krajinnom obraze antropogénne prvky – priemyselná zástavba, osobitné komíny a chladiaca veža, ktoré sú vnímané už z väčšej vzdialenosti. Celkovo sa jedná o krajinársky málo hodnotné územie, čo je dôsledkom intenzívneho využívania územia priemyselnými činnosťami, ktoré majú dramatický dosah na krajinu.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

Vymedzenie územia

Realizácia činnosti podľa zámeru sa má uskutočniť v katastrálnom území mesta Nováky, okres Prievidza, Trenčiansky kraj. Do katastrálneho územia Novák patria mestské časti

Nováky, Laskár a Horné Lelovce. Mesto Nováky je priemyselným centrom regiónu Horná Nitra. Samotné mesto má rozlohu 19,293 km². Krajské mesto Trenčín je vzdialené od Novák severozápadne 56,4 km, hlavné mesto Bratislava juhozápadne 175 km. Nadmorská výška obce je 244 m n.m.

Posudzovaná lokalita sa nachádza v priemyselnej časti mesta, v areáli spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody). Najbližšie obydli v Novákoch sú vo vzdialenosti cca 1 km a v Zemianskych Kostolňanoch vo vzdialenosti cca 1,2 km. V roku 2010 žilo v oboch sídlach spolu 6 103 obyvateľov.

História mesta Nováky

Počiatky osídlenia v oblasti Novák siahajú až do obdobia treťohôr (1 milión rokov pred n.l.). Veľmi zreteľné archeologické stopy osídlenia nováckej lokality siahajú až do mladšej doby bronzovej (1200 – 800 rokov pred n.l.).

Nováky mali vďaka svojej polohe značný regionálny význam už v období Veľkej Moravy. Dôležitú úlohu hral rozsiahly pevnostný systém na Vyšehrade, vzdialenom vzdušnou čiarou iba 25 km, ako aj situovanie obcí na dôležitej komunikácii z Ponitria do Turca.

Najstaršia doložená správa o existencii Novák pochádza zo Zoborskej listiny z roku 1113, a to v súvislosti s vymedzením Opatoviec, majetku Zoborského opátstva sv. Hypolita. Súčasnú Nováky sa spomínajú pod názvom Nuovac.

Po územnej konsolidácii Uhorska koncom 11. storočia sa stali Nováky, dovtedy slobodné a nezávislé, kráľovským majetkom spravovaným až do roku 1321 z Prievadzského hradu. Po jeho zániku prešla správa Novák pod Bojnický hrad, neskôr sa obec dostala pod vládu pánov hradu Sivý Kameň. Sivý Kameň sa spolu s Novákmi stal koncom 14. storočia majetkom kráľa Žigmunda. Po viacerých vlastníckych zmenách sa v roku 1434 stal novým majiteľom obce Gregor Majthényi, darom od kráľa Žigmunda. Jeho potomkovia si neskôr zvolili práve Nováky za svoje stále sídlo a po priamej línii tu žili až do polovice 20. storočia.

Za ďalšie významné míľniky z hľadiska hospodárskeho rozvoja Novák možno považovať rok 1898 (napojenie na železničnú dopravu po predĺžení trate z Veľkých Bieliec do Prievadze), rok 1930 (napojenie Novák na sieť elektrickej energie), 1940 (začiatok výstavby nováckych uhoľných baní), 1953 (spustenie prevádzky Elektrárne Nováky), 1961 (Nováky boli prehlásené za mesto), 1973 (počet obyvateľov Novák dosiahol 5 907, toto číslo však začína pozvoľne klesať najmä v dôsledku postupného útlmu ťažby uhlia).

Základné údaje o obyvateľstve

V meste Nováky boli podľa údajov štatistického úradu nasledovné počty obyvateľov:

Tabuľka 3: Vývoj počtu obyvateľov v meste Nováky

Roky	1970	1980	1991	2001	2010
Počet obyvateľov	5 367	5 631	4 341	4 402	4 416

Zdroj: www.statistics.sk

Počet obyvateľstva a jeho štruktúru ovplyvňuje okrem prirodzeného vývoja výraznou mierou aj migrácia obyvateľstva. Výrazný nárast počtu obyvateľov nastal v období rozmachu banskej činnosti a chemickej výroby, s čím súvisel aj rozvoj bytovej výstavby a rozvoj pracovných aktivít v sekundárnom a terciárnom sektore.

Počet obyvateľov plynulo stúpal až do 80. rokov minulého storočia. Nasledoval výrazný pokles spôsobený okrem iného aj stavebnou uzáverou a postupným ubúdaním pracovných príležitostí v regióne (napr. aj z dôvodu utlmenia banskej činnosti). Za obdobie posledných piatich rokov nastal mierny obrat vplyvom migrácie, návratom obyvateľov z dôvodu uvoľnenia stavebnej uzávery, zlepšenia opatrení v oblasti ochrany životného prostredia, problematického získavania bytov v celom regióne a tiež podporou rodiny.

Tabuľka 4: Štruktúra obyvateľstva v meste Nováky podľa charakteristických vekových skupín

Roky	0-14 roční		15-59 (54 ženy)		60+ (55+ ženy)		Index vitality
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
2005	642	14,51	2 710	61,26	1 072	24,23	59,9
2009	573	12,97	2 695	61	1 150	26,03	49,8

Zdroj: www.statistics.sk

Zo štruktúry obyvateľstva v Novákoch podľa základných vekových skupín je evidentné, že naďalej pokračuje proces poklesu detskej zložky ako dôsledok znižujúcej sa pôrodnosti. Prejavuje sa to aj v nízkom zastúpení obyvateľstva v predproduktívnom veku v pomere k zastúpeniu obyvateľstva v poproduktívnom veku. Potvrďuje to i index vitality (hlboko pod 100), čo nedáva záruku populačnému rozvoju z vlastných zdrojov. Vplyvom úbytku detskej zložky populácie a rastom početnosti osôb v produktívnom veku sa zvyšuje priemerný vek žijúcich obyvateľov, teda populácia starne.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 prevláda podľa národnosti v Novákoch slovenská národnosť (97,32%), podľa vierovyznania prevláda príslušnosť

k rímsko-katolíckej cirkvi (75,97%), bez vierovyznania bolo 18,06%. Ku dňu sčítania počítal domový fond v Novákoch 864 domov, z toho trvale obývaných 761 domov.

Zamestnanosť

Podmienky zamestnanosti obyvateľov širšieho okolia vytvára samotné mesto Nováky i Zemianske Kostolany, kde pracuje prevažná časť ekonomicky aktívnej zložky obyvateľstva. Obyvatelia sú zamestnaní predovšetkým v priemysle, následne aj službách a poľnohospodárstve. Významnými miestami dochádzky za prácou v blízkom okolí sú aj Prievidza, Partizánske a ďalšie.

Dotknuté sídla sú významnými strediskami pracovných príležitostí v priemyselných podnikoch, tak pre vlastných – bývajúcich obyvateľov, ako aj obyvateľov priľahlej oblasti. V roku 2004 napríklad pracovalo vo vybraných podnikoch (HBP, a.s., BMP o.z., HBP, a.s. baňa Nováky, bývalé Novácke chemické závody, a.s., VÚP, a.s., PPC, a.s., VDI NOVID, BYDOS spol. s r.o., Compaan spol. s r.o.) spolu 4 410 zamestnancov.

V porovnaní s priemernou zamestnanosťou bola v roku 2001 v sídlach relatívne nízka nezamestnanosť. V Novákoch bolo ku dňu sčítania 282 nezamestnaných osôb. V decembri 2008 predstavovala miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Prievidza 6,34%. Vplyvom krízy dochádza aj v posudzovanom území k zhoršeniu podmienok pre zamestnanie. To potvrdzuje aj údaj o miere evidovanej nezamestnanosti z januára 2012, ktorá v tom čase predstavovala 12,88%.

Priemysel

Hospodárska základňa posudzovaného územia je orientovaná prevažne na oblasť priemyslu, a to predovšetkým pôvodne na banský priemysel, energetický a chemický priemysel. V súčasnosti sú to ďalšie odvetvia, a to stavebníctvo, strojársky a gumársky priemysel.

Hlavná odvetvová štruktúra priemyslu v meste Nováky:

- Chemický a farmaceutický priemysel (bývalé Novácke chemické závody, a.s. a Výskumný ústav pre petrochémiu a.s. Prievidza)
- Palivovo-energetický komplex (HBP a.s. Baňa Nováky – ťažba hnedého uhlia a Slovenské elektrárne a.s., Elektrárň Nováky o.z. – výroba elektrickej energie a tepla)
- Výroba a rozvod energie, plynu a vody (SPP, a.s. Bratislava, o.z. Prievidza, StVS a.s. Banská Bystrica, Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Stredoslovenská energetika, a.s. Žilina)

- Odvetvia s vysokou materiálovou, energetickou a surovinovou náročnosťou - ťažba hnedého uhlia – HBP a.s. Prievidza, závod Nováky je v súčasnosti v utlmenej ťažbe. Koncepcia ťažby je založená na 90% spotrebe hnedého uhlia v SE a.s.
- Spracovateľský priemysel (strojárstvo, textilný, drevársky a keramický)
- Výroba strojov a dopravných prostriedkov. Zástupcom tohto odvetvia je spoločnosť Compaan s.r.o. Nováky so zameraním na výrobu nadstavieb na nákladné a úžitkové vozidlá. Ďalej je to HBP a.s. Banská mechanizácia a elektrifikácia o.z. so špecializáciou na výrobu banskej techniky.
- Stavebníctvo (firma Priemstav a.s., Majostav spol. s r.o. a ďalšie drobné stavebné firmy)
- Potravinárska výroba (Prievidzské pekáre a cukráre a.s. Prievidza – výroba chleba)
- Veľkosklady, skladovacie priestory (spoločnosti zaoberajúce sa veľkoobchodnou činnosťou – Priemstav a.s., bývalé Novácke chemické závody, a.s., HBP a.s.)

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Celková výmera katastrálneho územia sídla je 1 929,33 ha, v členení na:

- a) Poľnohospodárska pôda (829,56 ha, t.j. 43% z celkovej výmery). Z poľnohospodárskej pôdy zaberá orná pôda 720,44 ha (37,3%), záhrady 42,63 ha (2,2%) a trvalé trávne porasty 66,49 ha (3,4%). Plochy sádov nie sú evidované.
- b) Lesy (589,77 ha, t.j. 30,6%)
- c) Vodné plochy (52,75 ha, t.j. 2,7%)
- d) Zastavané plochy (335,87 ha, t.j. 17,4%)
- e) Ostatné plochy (121,38 ha, t.j. 6,3%)

Pol'nohospodárstvo

Poľnohospodársky pôdny fond obhospodarujú spoločnosti Poľnovtáčnik a.s. Lehota pod Vtáčnikom, Ziheku-Agri s.r.o. Zemianske Kostolany, SHR Leitman Daniel Agrodan Koš, SHR Važan Jaroslav, Opatovce. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie vhodných druhov obilnín, krmovín, repky olejnej.

V posudzovanom území je poľnohospodárska pôda obhospodarovaná ako orná pôda, trvale trávnaté porasty a záhrady. Časť ornej pôdy má vybudované meliorácie. Prevažuje živočíšna výroba nad rastlinnou, zameriava sa na chov koní, ošípaných, hovädzieho dobytku a hydiny. Poľnohospodárska výroba má dosť obmedzený potenciál pôdneho fondu s pomerne malým podielom ornej pôdy, prevažne nižšej kvality a výnosnosti. V posudzovanom území sa vytvorili antropické pôdy (ťažbou postihnutá časť územia a

územie postihnuté haváriou popolčeka v roku 1965). Z hľadiska výrobných podmienok sú v území vhodné podmienky pre obilnárstvo, zemiakárstvo a pasienkársko-krmovinársku produkciu. Zeleninárstvo a ovocinárstvo je tradičnou súčasťou záhrad pri rodinných domoch.

Lesné hospodárstvo

Lesy pokrývajú 589,77 ha z celkovej výmery katastrálneho územia mesta Nováky. Z toho 577,43 ha je zaradených ako lesné porasty. Lesné pozemky v katastrálnom území Nováky sú zaradené v Lesných hospodárskych celkoch (LHC) Vestenice a Partizánske. Klimaticky patrí katastrálne územie do druhého bukovo dubového lesného vegetačného stupňa. Lesy v okolí majú charakter miešaného porastu so zastúpením duba, buka, hrabu, smreka, borovice a iných drevín. Okolité lesy sú využívané aj ako poľovné revíry.

Služby a vybavenosť

V predmetnom území sa nachádzajú objekty s diferencovanou úrovňou vybavenia a s diferencovanou úrovňou a štruktúrou poskytovaných služieb, ktorá je v princípe viazaná na sídelnú veľkosť, význam a funkčnú profiláciu daného sídla v založenom systéme osídlenia. Vzhľadom k intenzite zmien, ktorými v poslednej dobe prechádza oblasť služieb, je veľmi ťažké vykonať ich podrobné hodnotenie.

V oblasti školstva sa v Novákoch nachádza materská škola, základná škola, základná umelecká škola, centrum voľného času, gymnázium, Stredná priemyselná škola chemická, Stredné odborné učilište chemické.

V oblasti kultúry je v Novákoch knižnica, kino a Dom kultúry s viacerými sálami.

Zdravotnícke služby zabezpečuje Poliklinika v Novákoch, ktorá poskytuje zdravotnícke služby pre spádové územie mesta a dve neštátne lekárne. Zariadenia sociálnej starostlivosti sú v súčasnosti zastúpené iba klubom dôchodcov.

Telovýchovno-športová vybavenosť posudzovaného územia v súčasnosti vykazuje dostatok plôch s diverzifikáciou zariadení v štruktúre: ihriská (futbalové, tenisové, hádzanárske, volejbalové), lodenica pre kanoistiku, špeciálna telocvičňa pre úpolové športy, kolkáreň, otvorený bazén a krytý bazén. V areáloch škôl sa nachádzajú tri školské telocvične.

Ubytovacie služby zabezpečuje v meste ubytovňa telovýchovnej jednoty NCHZ a hotelové zariadenie Domus. Nenáročné formy ubytovania poskytujú v letných mesiacoch internáty

stredných škôl. Druhá štruktúra stravovacích zariadení je v Novákoch rozmanitá so súhrnnou kapacitou približne 760 stoličiek.

Rekreácia a cestovný ruch

Priestor pre každodennú rekreáciu – relax umožňujú v sídlach plochy zelene, parky, detské a športové ihriská, kúpaliská, vodné plochy prírodné, klziská, snehové svahy a priestory záhradkárskych osád. Uvedené rekreačné plochy väčšinou priliehajú k obytným zónam, alebo sú ich súčasťou.

Okrem rekreačných zón v zastavanom území má pre obyvateľov veľký význam prímestská rekreačná zóna situovaná mimo sídelný útvar Nováky. Lesný porast a vodné plochy sú pritom hlavnou kvalitatívnou zložkou pri určení biologického potenciálu krajiny pre krátkodobú rekreáciu. Využitie vodnej nádrže pre rekreačné účely je závislé od akosti vody. Ďalšia lokalita prímestskej rekreácie je areál zdravia severne nad časťou Lelovce. Pre víkendovú rekreáciu je možné počítať s využitím rekreačných priestorov Kamenec pod Vtáčnikom a Lehota pod Vtáčnikom.

Snahou riešenia revitalizácie územia severne od zastavaného územia mesta exploatovaného banskou činnosťou je i návrh funkčného využitia pre rekreáciu, športovo-rekreačných a oddychových aktivít v celom kontexte intenzívne využívaného územia pre lokalizáciu technických a vybavenostných objektov a areálov a extenzívne využívaného územia. Intenzívne rekreačné územie zahŕňa objekty a areály aquaparku, ubytovacích, kultúrno-športových, zábavných a vybavenostných účelových objektov pre rekreáciu a turizmus. V obci Zemianske Kostolany slúži k športovým aktivitám futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko a tenisové kurty.

V širšom posudzovanom území sa nachádza najvýznamnejšie rekreačné stredisko v katastrálnom území Chalmová s nadregionálnym významom. Jedná sa o termálne kúpalisko s autokempingom. Kúpalisko je situované v tichom prostredí priamo pod Drieňovým vrchom.

Dopravná infraštruktúra

Dopravná poloha mesta Nováky je určená jeho polohou v Hornonitrianskej kotline, ohraničenej z troch strán masívmi Vtáčnika, Strážovských vrchov a Žiaru. Tieto pohoria predstavujú dopravné bariéry v smere severozápad, sever, východ a juhovýchod. Nováky ležia mimo ťažiskových vnútroštátnych dopravných trás západno-východného smeru a mimo paneurópskych multimodálnych dopravných koridorov.

Automobilová doprava

Hlavnou komunikačnou osou mesta je cesta I/50 v smere ČR – Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom predstavujúca prepojenie v smere západ – východ. Prepojenie v smere sever – juh zabezpečuje cesta I/64 v smere Žilina – Prievidza – Partizánske – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno. Prieťahy oboch spomínaných ciest I. triedy mestom vytvárajú zároveň jeho základnú komunikačnú sieť. Nováky zatiaľ nie sú priamo napojené na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Hlavná cestná sieť v meste je doplnená miestnymi komunikáciami v dĺžke 20,2 km (stav k roku 2005).

Mesto Nováky je dobre obslužené na úrovni prímestskej a diaľkovej autobusovej dopravy. Prepojenie mesta s inými regiónmi SR je na veľmi dobrej úrovni, čo čiastočne kompenzuje nedostatočné železničné prepojenie mesta.

Železničná doprava

Novákmi prechádza železničná trať nadregionálneho významu 2. kategórie č. 40 Prievidza – Zbehy – Nové Zámky, ktorou je región napojený na železničnú trať 1. kategórie Bratislava – Nové Zámky – Štúrovo (súčasť IV. paneurópskeho koridoru). Vďaka železničnej trati 3. Kategórie č. 145 Prievidza – Handlová – Horná Štubňa má región prepojenie na nadregionálnu železničnú trať Hronská Dúbrava – Vrútky a tým prakticky na celé územie stredného Slovenska. Žiadna z uvedených železničných tratí nie je elektrifikovaná.

Vzhľadom na priemyselný charakter regiónu hornej Nitry majú železnice prioritný význam v nákladnej doprave, význam pre osobnú dopravu je len druhoradý. Objem nákladky na nákladnej železničnej stanici Nováky predstavoval v roku 2005 hodnotu 260 000 ton, objem vykládky takmer 330 000 ton.

Železničná trať pretína intravilán mesta v jeho západnej časti. Osobná železničná stanica sa nachádza cca 350 m juhozápadne od centra mesta, v susedstve autobusovej stanice. Železničná doprava v meste Nováky má však vzhľadom na jeho dominantnú priemyselnú funkciu význam predovšetkým v preprave nákladov, ktorej slúži na území mesta sieť železničných vlečiek.

Letecká doprava

Najbližšie letisko sa nachádza na juhozápadnom okraji mesta Prievidza – letisko Úkriská. Má štatút regionálneho letiska s nepravidelnou dopravou a vlastný heliport. V súčasnosti slúži len na športovo-turistické, výcvikové alebo súkromné účely, ako aj pre potreby leteckej rýchlej záchrannej služby. Najbližšie letisko s pravidelnou osobnou

leteckou dopravou je v Žiline (cestná vzdialenosť 72 km), blízke verejné letisko je aj v Sliači (73 km). Medzinárodné letisko Bratislava je vzdialené 146 km.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou

Mesto Nováky je v súčasnosti zásobované pitnou vodou zo skupinového vodovodu Nováky, ktorý je v správe StVS Prievidza. Na verejný vodovod sú pripojení všetci obyvatelia (100%). Na zásobovanie skupinového vodovodu Nováky sa využívajú najmä pramene v Diviakoch nad Nitricou, studne v Ješkovej Vsi a pramene v Nitrianskom Rudne.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Mesto Nováky má vybudovanú jednotnú kanalizáciu, na ktorú sú napojení takmer všetci obyvatelia mesta. Verejná kanalizácia z mesta Nováky je napojená na kanalizáciu spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody). Komunálne odpadové vody sú čistené v priemyselnej čistiarni odpadových vôd (ČOV) spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody).

Dĺžka kanalizačnej siete Novákoch, ktorá je v správe StVS je 11,157 km. Odpadové vody sú privádzané stokou, ktorej trasa vedie pozdĺž toku rieky Nitra cez mernú šachtu do kanalizačnej siete spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody) a ČOV. Do stoky sú zaústené kanalizačné zberače, ktoré odkanalizovávajú ulice pri vodnej nádrži, pod železničnou stanicou a mestskú časť Lelovce. Odpadová voda z ostatných mestských častí je privádzaná do kanalizačného zberača, ktorý následne ústi do hlavnej stoky.

ČOV je mechanicko-biologická. Vyčistené odpadové vody sú zaústené do otvoreného kanála a spolu s ostatnými odpadovými vodami spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody) sú vypúšťané do recipientu rieky Nitra.

Odpadové hospodárstvo

Komunálne odpady (KO) sa ukladajú na skládke TKO v Handlovej – Novej Lehote, ktorej prevádzkovateľom je firma HATER, spol. s r.o. Handlová. KO zberá firma VEPOS, spol. s r.o., Nováky

Separácia KO je zabezpečená prostredníctvom zberných miest (na určených miestach sú uložené nádoby na zber papiera, skla, plastov a pod.). V okrese okrem skládky

v Handlovej je aj skládka nebezpečných odpadov firmy TEZAS Prievidza – skládka Ploštiny. Spoločnosť TEZAS zabezpečuje separovaný zber v meste Prievidza a okolí.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom v meste Nováky zabezpečuje:

- sústava centralizovaného zásobovania teplom s ústredným zdrojom ENO Zemianske Kostolány, ktorá pokrýva 51%. Dodávka tepla z ENO je zabezpečovaná prostredníctvom tepelných napájačov TN ENO – Prievidza s výkonom 137 MW, TN ENO – NUB 34,8 MW a TN ENO bývalé Novácke chemické závody 3,32 MW.
- sústava decentralizovaného zásobovania teplom s blokovými a domovými zdrojmi a s lokálnymi zdrojmi tepla, ktorá pokrýva zvyšných 49%.

V roku 2004 pokrýval zemný plyn 33% z celkovej potreby tepla.

Zásobovanie plynom

Zásobovanie plynom na území mesta Nováky je riešené využívaním vybudovaných plynárenských zariadení SPP a.s. Dodávku plynu zabezpečuje medzištátny plynovod Bratstvo, z ktorého je zásobovaný VTL distribučný plynovod Nitra – Partizánske – Nováky – Prievidza.

Jednotlivé odberateľské skupiny obyvateľstvo, maloodber, veľkoodber sú zásobované zemným plynom dvomi regulačnými stanicami VTL / STL:

- RS 1 Nováky – mesto
- RS 2 Nováky – el.

Zásobovanie elektrickou energiou

V regióne Horná Nitra je tepelná elektrárňa ENO (Elektrárňa Nováky) v Zemianskych Kostolánoch, elektrická stanica VVN (220/110 kV) v Bystriciach a elektrické stanice VVN/VN (110/22 kV) v Prievidzi, Handlovej, Novákoch, Dolných Vesteniciach, Cígli a Pravenci. Elektrina vyrobená v ENO je v regióne rozvádzaná linkami 110 kV do el. staníc 110 kV, z ktorých sú zásobovacími rozvodnými linkami VN (22 kV) napojené distribučné transformačné stanice VN/NN (DTS 22/0,4/0,231 kV).

Hlavným dodávateľom elektrickej energie v území je rozvodná stanica Nováky 110/22 kV s výkonom transformátorov 3 x 40 MVA, najmä prostredníctvom linky 22 kV č. 292 a distribučných trafostaníc 22/0,4 kV.

Linky prechádzajúce posudzovaným územím sú:

- Linka 220 kV, vzdušná č. 271, Bystričany – Sučany
- Linka 110 kV, vzdušná č. 7740, ENO – Baňa Cígel'
- Linka 110 kV, vzdušná č. 7763, ENO – CHZ Nováky
- Linka 110 kV, vzdušná č. 7892, Bystričany – CHZ Nováky
- Linka 22 kV, vzdušná č. 292, ENO – zásobuje el. energiou mesto Nováky
- Linky 22 kV, vzdušné č. 108, 119, ENO – zásobuje el. energiou čerpaciu stanicu ENO
- Linka 22 kV, vzdušná č. 259, ENO – zásobuje el. energiou smer Diviacka Nová Ves
- Linky 22 kV, vzdušné č. 172, 136, ENO – zásobuje el. energiou smer Dolné Vestenice

Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

Pamiatkový úrad SR eviduje v registri nehnuteľných pamiatok osem objektov:

- Kostol r.k. sv. Mikuláša (č. ÚZPF 853), postavený okolo roku 1800 v klasicistickom štýle na gotickom základe pochádzajúcom z 15. storočia
- Kláštor (č. ÚZPF 854), budova kláštora zo 17. storočia
- Kaplnka r.k. sv. Juliany (č. ÚZPF 855), postavená v klasicistickom štýle z roku 1820
- Kúria (č. ÚZPF 856), postavená v klasicistickom štýle koncom 18. storočia a upravená začiatkom 19. storočia
- Socha sv. Vendelína (č. ÚZPF 859), neskorobaroková socha z druhej polovice 18. storočia
- Mariánsky stĺp (č. ÚZPF 860), barokový stĺp z roku 1716
- Božie muky, pieta (č. ÚZPF 861), z roku 1798
- Pamätník SNP (č. ÚZPF 3287), z roku 1964

Archeologické lokality

V širšom území sú známe nasledovné archeologické lokality:

- popolnicové pohrebisko lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej (Nováky)

- slovanské kostrové pohrebisko z obdobia Veľkej Moravy (Nováky)

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Ovzdušie

Okres Prievidza je zaťažené územie, v ktorom sa vyskytuje také znečistenie ovzdušia, ktoré vysokou koncentráciou znečisťujúcich látok, trvaním, frekvenciou výskytu alebo spoločným účinkom viacerých znečisťujúcich látok môže vyvolať vo zvýšenej miere škodlivé účinky na zdravie obyvateľstva a životné prostredie.

Kvalita ovzdušia v okrese Prievidza je ovplyvňovaná predovšetkým činnosťou veľkých stacionárnych priemyselných zdrojov znečisťovania ovzdušia pri výrobe elektrickej energie, tepla a výrobe chemických látok.

Štruktúra priemyslu, ktorá je zastúpená energetickým, chemickým priemyslom a baníctvom je charakteristická vysokou energetickou náročnosťou používaných technológií, so značným únikom emisií, čo značne vplýva na kvalitu ovzdušia v oblasti.

Katastrálne územie miest a obcí Prievidzského okresu bolo už v minulosti vyhlásené za oblasť vyžadujúcu osobitnú ochranu ovzdušia podľa vyhlášky MŽP SR č. 112/1993 Z.z. V súlade s platnými právnymi predpismi v oblasti ochrany ovzdušia je Prievidza určená ako oblasť riadenia kvality ovzdušia pre emisie PM₁₀ a SO₂.

V regióne Hornej Nitry desaťročia pôsobili a pôsobia najmä imisie a exhaláty Elektrárne Nováky (ENO) v Zemianskych Kostolnoch. ENO bola uvedená do prevádzky v roku 1953 a od tejto doby je hlavným zdrojom znečistenia na Hornej Nitre. Emisné zložky sú vďaka významnému zastúpeniu síry v uhlí spaľovanom v ENO kyslého typu, s prevahou komponentov síry, dusíka, prašného a popolčekového spádu, ktorý obsahuje celý rad rizikových prvkov, najmä As, F, Cr, Pb, Cd, V, Zn, Ni a ďalších.

K markantnému poklesu emitovaných kontaminátov do ovzdušia došlo za posledných 10 až 15 rokov. Časť tohto poklesu možno spájať so znižovaním množstva spáleného paliva z úrovne 4,4 mil. ton v roku 1980 na 2,5 mil. ton v roku 2004. Jednoznačne však je tento pokles podmienený ekologizáciou výroby elektriny zavedením účinných filtrov. Ako hraničné obdobie tohto poklesu možno uviesť roky 1989 - 1990. Pokles CO, NO_x, SO₂ bol za roky 1980 - 2004 približne polovičný. Enormný bol však pokles tuhých znečisťujúcich látok (TZL), resp. polietavého prachu, ktoré sú rozptyľované v ovzduší a pôsobia dráždivo na dýchacie cesty.

Cestná doprava sa na emisiách podieľa relatívne nižšou mierou, produkuje predovšetkým emisie NO_x, CO a prchavé organické látky.

Tabuľka 5: Prehľad emisií znečisťujúcich látok v k.ú. Nováky (t/rok)

Rok	TZL	SO ₂	NO ₂	CO	TOC	As
2000	526,128	17,893	126,947	77,243	1,414	0
2001	429,772	19,490	139,169	80,579	4,087	0
2002	398,967	18,712	132,839	80,163	3,082	0,103
2003	399,172	18,981	135,219	109,164	6,523	0,123
2004	998,609	10,582	162,945	106,052	4,703	0,079
2005	343,184	9,898	94,419	103,131	4,375	0,029
2006	313,379	3,721	108,071	311,650	8,941	1,266
2007	175,913	3,435	101,252	297,130	9,697	1,284

Zdroj: NEIS, www.air.sk

Povrchové vody

Antropogénne vplyvy v území sa prejavujú v kvalite podzemných a povrchových vôd. Na ich znečisťovaní sa podieľa predovšetkým priemysel, komunálne odpadové vody a poľnohospodárstvo.

Dlhodobú kvalitu povrchových vôd možno vyhodnotiť na základe meraní SHMÚ v stanici Nitra – Chalmová. Na základe nich môžeme rieku Nitra vrátane sledovaných prítokov hodnotiť ako silne až veľmi znečistený tok kvôli antropogénnej činnosti vyvíjanej v tejto oblasti.

V hornom úseku povodia Nitry medzi najvýznamnejšie zdroje priemyselných odpadových vôd patria bane v Handlovej na prítoku Handlovka, Ciglanka v Prievidzi a Novákoch na Krivom potoku, kde sa ťaží a spracováva hnedé uhlie a lignit. Ďalej sú to bývalé Novácke chemické závody, Nováky, kde sa vyrábajú plasty a produkty ťažkej chémie, elektrárň v Zemianskych Kostoľanoch, Vulkán, a.s. Partizánske, prevádzka Bošany (bývalé Koželužne v Bošanoch) a iné.

Medzi veľké zdroje znečistenia z hľadiska komunálnych odpadových vôd zaraďujeme ČOV Prievidza, ČOV Handlová, následne ČOV v Nitre, Topoľčanoch, Nových Zámkoch. Významnými sú tiež difúzne zdroje znečistenia vzhľadom na poľnohospodársku činnosť v povodí.

Podzemné vody

Podľa regionálnych pozorovaní kvality podzemných vôd vykonávaných SHMÚ, sú podzemné vody v oblasti Novák a ich širšom okolí charakterizované zvýšenými koncentráciami mangánu a železa. V oblasti Opatoviec a Hradišťa boli zaznamenané aj zvýšené koncentrácie arzénu. V oblasti posudzovaného územia nebola kvalita podzemných vôd skúmaná, prichádzajú však do úvahy staré záťaže bývalých Nováckych chemických závodov, predovšetkým charakteru ropného znečistenia.

Pôda

Pôdy s vysokou priepustnosťou profilu (fluvizeme) sa pri prípadnej kontaminácii ropnými látkami rýchlejšie prirodzene regenerujú (sú relatívne menej náchylné na takúto degradáciu).

Flóra a fauna

Sám charakter posudzovaného územia ako aj líniových dopravných koridorov a antropogénnych činností nedávajú predpoklad prítomnosti územne kvalitnej biote. Dreviny majú znaky poškodenia vplyvom dlhodobu nevhodných podmienok.

Hluk

Hluk je nežiaduci a škodlivý jav, ktorý nepriaznivo pôsobí na zdravotný stav obyvateľstva, ako aj na prírodné prostredie.

Najväčším zdrojom hluku v dotknutom území je predovšetkým prevádzkový hluk v areáli spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody), areáli ENO, doprava na železničnej trati č. 140, železničnej vlečke a automobilová doprava na cesta I/64.

Zdravie obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. Vplyv znečisteného životného prostredia na zdravie ľudí je dosiaľ málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v ukazovateľoch stredná dĺžka života pri narodení, celková úmrtnosť, dojčenská a novorodenecká úmrtnosť, počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými a vývojovými vadami, štruktúra príčin smrti, počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení, stav hygienickej situácie, šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia, stav pracovnej neschopnosti a invalidity, choroby z povolania a profesionálne otravy.

Syntetickým ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Po roku 1991 pokles celkovej úmrtnosti, ale najmä dojčenskej a novorodeneckej sa prejavil v predĺžení strednej dĺžky života pri narodení. Priemerný vek žien je 40,48 rokov a priemerný vek mužov je 37,57 rokov. Najvyšší priemerný vek obyvateľov spolu má okres Myjava (40,68 rokov), najnižší okres Považská Bystrica (37,75 rokov). Pre demografický vývoj SR je charakteristický dlhodobý pokles pôrodnosti aj v oblastiach s doteraz priaznivou natalitou. Platí to aj pre Trenčiansky kraj i okres Prievidza. V roku 2010 sa narodilo v Novákoch 46 detí.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj úmrtnosť – mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje veková štruktúra obyvateľov. V roku 2010 zomrelo v Novákoch 48 obyvateľov a v Zemianskych Kostolnoch 30 obyvateľov.

Z porovnania štatistík za dlhšie obdobie je zrejmé, že v štruktúre úmrtnosti podľa príčin smrti nedochádza v posledných rokoch v SR k podstatným zmenám. Päť najčastejších príčin smrti: kardiovaskulárne ochorenia, zhubné nádory, vonkajšie príčiny (poranenia, otravy, vraždy, samovraždy a pod.), choroby dýchacej sústavy a ochorenia tráviacej sústavy, majú za následok 95% všetkých úmrtí.

Tabuľka 6: Úmrtnosť obyvateľstva podľa vybraných chorôb (na 100 000 obyvateľov) – porovnanie so SR a Trenčianskym krajom

Príčina úmrtia	Okres Prievidza		Trenčiansky kraj	SR
	2009	2002	2002	2002
Choroby obehovej sústavy	518,5	462,5	501,5	521,8
Nádorové ochorenia	228,5	202,7	212,9	213,9
Choroby dýchacieho ústrojenstva	57,3	32,1	45,3	54,2
Choroby tráviacej sústavy	35,8	44,2	46,3	51,9
Vonkajšie príčiny	61,6	62,8	56,9	56,2

Zdroj: UZIS 2003, 2010

Z hľadiska chorobnosti obyvateľstva v celosvetovom meradle zaujímajú srdcovo-cievne ochorenia vedúce miesto. Tento stav je aj v dôsledku poklesu úmrtnosti na ostatné choroby, najmä infekčné, ľudia sa dožívajú vyššieho veku, v ktorom často dochádza

k degeneratívnym chorobám srdca. Prírastok týchto ochorení je i v dôsledku civilizačných faktorov.

Podľa Správy o stave životného prostredia Trenčianskeho kraja (2002) v posledných rokoch bol v jeho sídlach zaznamenaný nárast alergií – alergickej rinitídy sezónnej i celoročnej, bronchiálnej astmy, ako aj dermorespiračného syndrómu a potravinovej alergie.

Životné prostredie v regióne Horná Nitra je znečistené ťažkými kovmi, nachádzajúcimi sa v pôde, vode, v potravinovom reťazci a biologických vzorkách odobratých skúmanej vzorke tam žijúceho obyvateľstva. Vzťah kontaminácie životného prostredia k zdravotnému stavu obyvateľstva je však komplikovaná a závažná problematika. Priamy vplyv životného prostredia na zdravotný stav obyvateľstva je ťažko hodnotiť aj vzhľadom na to, že príčinnosť chorôb je multifaktorálna a výrazný vplyv na vznik a vývoj chorobnosti má aj životný štýl, genetické faktory, stres, úroveň zdravotníctva a pod. Taktiež v súčasnosti dostupné údaje neumožňujú dostatočne kvantitatívne určiť podiel kontaminácie životného prostredia na vývoji zdravotného stavu. Vplyv životného prostredia sa odhaduje na úrovni 15 až 20%.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERENIE

1. Požiadavky na vstupy

Záber pôdy a zastavaných území

Nakoľko zámer sa má realizovať na pozemkoch nachádzajúcich sa v areáli spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody), nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy ani lesného pôdneho fondu. Predmetné územie určené na realizáciu zámeru sa už využíva na priemyselné účely. Predmetné parcely sú v katastri nehnuteľností evidované ako zastavané plochy a nádvorá.

Tabuľka 7: Prehľad parciel určených na realizáciu zámeru

Parcelné číslo	Výmera v m ²	Druh pozemku
390/19	6 264	Zastavané plochy a nádvorá
390/220	14	Zastavané plochy a nádvorá
390/221	79	Zastavané plochy a nádvorá

Realizácia zámeru nevyvolá potrebu asanácie existujúcich objektov. Objekt niekdajšieho skladu civilnej ochrany sa bude využívať na zhromažďovanie farebných kovov, predovšetkým z dôvodu ochrany pred odcudzením.

Spotreba vody

Potreba pitnej vody bude zabezpečovaná dovozom balenej pitnej vody. Voda pre hygienické účely, ako aj sociálne zariadenia budú pracovníkom zberne k dispozícii v blízkom stravovacom zariadení spoločnosti FORTISCHEM a.s. priamo v areáli bývalých Nováckych chemických závodov, vzdialenom od prevádzky zberne cca 10 m, a to na základe nájomnej zmluvy.

Charakter prevádzky zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadov nevyžaduje použitie technologickej vody.

Spotreba energií a palív

Areál prevádzky bude napojený na prípojku elektrickej energie. V zariadení sa uvažuje len s malou spotrebou elektrickej energie, v súvislosti s chodom jej administratívnej časti, s

prevádzkou mostovej váhy a s osvetlením. S využívaním iných energetických zdrojov sa v prevádzke zariadenia na zber odpadov neuvažuje.

Spotreba tepla

Vykurovanie administratívnej časti prevádzky zberne (unimobunky) bude zabezpečené elektrickým výhrevným telesom.

Dopravná a iná infraštruktúra

Navrhovaná činnosť nevyvolá žiadne požiadavky na zmenu existujúcej dopravnej a inej infraštruktúry mesta Nováky. Vstup do areálu bude cez nákladnú vrátnicu areálu spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody) priamo z cesty I/64.

Nároky na pracovné sily

Prevádzka uvažuje s vytvorením jedného pracovného miesta. Pracovník bude odborne zaškolený na prácu v zariadení na zber a zhromažďovanie odpadov. Strážna služba bude zabezpečená dodávateľskou formou od vlastníka parciel, spoločnosti FORTISCHEM, prípadne areál zberne bude zabezpečený kamerovým systémom

Odpady vstupujúce do zariadenia

Zoznam odpadov vstupujúcich do zariadenia je uvedený v tabuľke nižšie. Pri realizácii a samotnej prevádzke zariadenia sa nepredpokladá vznik stavebného odpadu, nakoľko nie je predpoklad väčších stavebných úprav (okrem oplotenia areálu a čiastočného spevnenia plochy makadamom).

V zariadení sa bude zabezpečovať zber nasledujúcich druhov odpadu:

Katalógové číslo	Názov druhu odpadu	Kategória
02 01 10	odpadové kovy	O
12 01 01	piliny a triesky zo železných kovov	O
12 01 02	prach a zlomky zo železných kovov	O
12 01 03	piliny a triesky z neželezných kovov	O
12 01 04	prach a zlomky z neželezných kovov	O
15 01 04	obaly z kovu	O
16 01 17	železné kovy	O
16 01 18	neželezné kovy	O
17 04 01	meď, bronz, mosadz	O

17 04 02	hliník	O
17 04 04	zinok	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 06	cín	O
17 04 07	zmiešané kovy	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10 (meď a hliník)	O
19 01 02	železné materiály odstránené z popola	O
19 10 01	odpad zo železa a ocele	O
19 10 02	odpad z neželezných kovov	O
19 12 02	železné kovy	O
19 12 03	neželezné kovy	O
19 12 12	iné odpady vrátane zmiešaných odpadov z mechanického spracovania odpadu iné ako uvedené v 1912 11	O
20 01 40	kovy	O
17 04 03	olovo	O

2. Údaje o výstupoch

Zdroje znečistenia ovzdušia

V súvislosti s realizáciou činnosti zámeru zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadov nevznikne žiadny nový zdroj znečisťovania ovzdušia. V zariadení sa bude vykonávať iba zber a dočasné uloženie odpadov, s odpadmi sa nebude nakladať iným spôsobom, takže nie je predpoklad úniku škodlivých látok do ovzdušia.

Zariadenie môže spôsobovať nízky stupeň prašnosti pri svojej prevádzke, a to najmä pri dopravnej premávke. Vzhľadom k intenzite a periodicite dopravy táto však neprekročí prípustnú mieru (vývoz odpadu cca raz za desať dní).

Odpadové vody

Činnosť v zariadení na zber a zhromažďovanie odpadov nebude mať vplyv na žiadny povrchový vodný tok ani na podzemné vody. Pri prevádzke zariadenia nevznikajú technologické odpadové vody, odpady budú uskladnené v certifikovaných kontajneroch s nepriepustným dnom. Hydrologické a hydrogeologické pomery územia nebudú činnosťou prevádzky ovplyvnené.

Pracovník zariadenia na zber odpadov bude využívať existujúce sociálne zariadenie v blízkom podnikovom stravovacom zariadení spoločnosti FORTISCHEM a.s. priamo v

areáli bývalých Nováckych chemických závodov, vzdialenom od prevádzky zberne cca 10 m.

Odpady

Zoznam odpadov vystupujúcich zo zariadenia je ten istý ako je uvedený v kapitole II, časť 8, ako aj v kapitole IV., časť 1, keďže v zariadení sa bude vykonávať iba činnosť zberu a zhromažďovania odpadu bez ďalšieho spracovania. Množstvo zhromažďovaného odpadu sa odhaduje na základe rozsahu predpokladanej činnosti.

Pri realizácii zámeru sa nepredpokladá vznik stavebných odpadov, pretože sa nebudú realizovať stavebné práce (okrem oplotenia areálu a čiastočného spevnenia plochy makadamom).

Pri samotnej prevádzke zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadov sa predpokladá vznik odpadu komunálneho charakteru. Tento bude ďalej zneškodňovaný a zhodnocovaný na základe zmluvného vzťahu so spoločnosťou oprávnenou na nakladanie s daným typom odpadu. V prevádzke môže vzniknúť nebezpečný odpad v súvislosti s výmenou osvetlenia, ale len v minimálnom rozsahu, prípadne nebezpečný odpad, ktorý môže vzniknúť pri haváriách.

Zdroje hluku a vibrácií

Zdrojom hluku prevádzky zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadu budú dopravné prostriedky pri doprave odpadu a pri manipulácii s ním. Manipulácia s odpadom bude vykonávaná v súlade so schváleným prevádzkovým poriadkom, ktorý bude vypracovaný tak, že zabezpečí splnenie noriem hluku určených Vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. V prevádzke nebude dochádzať k žiadnej ďalšej úprave odpadov, ktorá by mohla byť zdrojom hluku a vibrácií ovplyvňujúcich okolie.

V priemyselnej zóne, kde sa uvažuje s realizáciou zámeru, sú významnými priemyselnými zdrojmi hluku najmä prevádzka spoločnosti FORTISCHEM a.s. (bývalé Novácke chemické závody) a iných firiem v areáli, ako aj prevádzka tepelnej elektrárne ENO Zemianske Kostolany. Hladina hluku z navrhovanej činnosti bude zanedbateľná. V blízkosti prevádzky sa nenachádza žiadna obytná zóna (najbližšie vo vzdialenosti 1, resp. 1,2 km).

Prírastok hluku z dopravy ako mobilného zdroja hluku spôsobený navrhovanou činnosťou možno považovať za bezvýznamný, keďže zostane na súčasnej úrovni hluku z dopravy v priemyselnom areáli a jeho okolí.

Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Zariadenie nebude zdrojom rádioaktívneho ani elektromagnetického žiarenia, tepla alebo zápachu.

Iné očakávané vplyvy (napríklad vyvolané investície)

Realizácia činnosti zámeru nepredpokladá žiadne vyvolané investície.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Navrhovaná činnosť nebude mať žiaden vplyv na horninové prostredie. Drobné stavebné úpravy nebudú predstavovať žiadne priame ovplyvnenie reliéfu alebo narušenie horninového prostredia ani geomorfologických pomerov. V posudzovanom území neboli identifikované žiadne geodynamické javy alebo nerastné suroviny.

Vplyvy na klimatické pomery

Nepredpokladá sa akýkoľvek vplyv navrhovanej činnosti na klimatické pomery.

Vplyvy na ovzdušie

V súvislosti s realizáciou činnosti zámeru zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadov nevznikne žiadny nový zdroj znečisťovania ovzdušia. V zariadení sa bude vykonávať iba zber a dočasné uloženie odpadov, s odpadmi sa nebude nakladať iným spôsobom, takže nie je predpoklad úniku škodlivých látok do ovzdušia.

Zariadenie môže spôsobovať určitý stupeň prašnosti pri svojej prevádzke a pri dopravnej premávke, tento vplyv je však v posudzovanom území zanedbateľný.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

Počas drobných stavebných úprav (oplotenie areálu, spevnenie plochy makadamom, osadenie zberných kontajnerov) sa neočakávajú žiadne vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu.

Takisto počas prevádzky zariadenia sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na povrchové a podzemné vody. V zariadení sa totiž pri dodržaní všetkých technicko-prevádzkových noriem nepredpokladá manipulácia s nebezpečným odpadom. Kvalita povrchových a podzemných vôd tak nebude vplyvom prevádzky zariadenia pozmenená.

Vplyvy na pôdu

Realizáciou zámeru nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy ani lesného fondu, keďže predmetné parcely sa nachádzajú v priemyselnom areáli a katastrom sú evidované ako zastavané plochy a nádvorja.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Zariadenie na zber a zhromažďovanie odpadov nebude mať žiaden verifikovateľný vplyv na faunu, flóru alebo ich biotopy, a to najmä z dôvodu, že zariadenie bude umiestnené v už existujúcom priemyselnom areáli bývalých Nováckych chemických závodov.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny

Realizácia činností zámeru nepredpokladá žiadne negatívne vplyvy na štruktúru krajiny ani scenériu krajiny. Areál je v súčasnosti priemyselným antropogénnym krajinným prvkom, ktorého charakter sa realizáciou činnosti nemení.

Vplyvy na ÚSES, urbánny komplex a využívanie zeme

Posudzované územie nezasahuje do žiadneho prvku ÚSES, nepredpokladá sa žiadny priamy alebo nepriamy vplyv na prvky regionálneho alebo miestneho ÚSES. Takisto prvky urbánneho komplexu nebudú realizáciou zámeru negatívne dotknuté.

Vplyvy na kultúrne, historické pamiatky a archeologické, paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Keďže sa má zámer realizovať v priemyselnom areáli využívanom niekoľko desiatok rokov, nepredpokladajú sa žiadne priame alebo nepriame vplyvy na kultúrne, historické

pamiatky, ani kultúrne hodnoty nehmotnej povahy. V území sa takisto nenachádzajú žiadne archeologické alebo paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

Vplyvy na infraštruktúru

Realizovaním zámeru sa rozšíri ponuka služieb zberu odpadov v meste Nováky a okolí. Žiadne ďalšie vplyvy sa nepredpokladajú.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Prevádzka zariadenia na zber a zhromažďovanie odpadov nespôsobí ohrozenie zdravia a zdravých životných podmienok obyvateľov mesta Nováky a Zemianske Kostolany ani ich širšieho okolia, keďže zariadenie bude umiestnené v existujúcom priemyselnom areáli.

Prevádzkou navrhovaného zariadenia sa nepredpokladá vznik a pôsobenie takej intenzity hluku a vibrácií, ktoré by malo významný vplyv na okolitú prírodu a obyvateľstvo. Nepredpokladá sa prekročenie prípustných medzných hodnôt efektívnej rýchlosti vibrácií dotknutého územia. Limitné hodnoty vibrácií a hluku stanovené Vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z. z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, nebudú prekročené.

Dopravné zaťaženie a jeho vplyv na zdravie obyvateľstva sa vplyvom realizácie zámeru v porovnaní so súčasným stavom nezvýši, keďže zámer sa bude realizovať v priemyselnom areáli dostatočne vzdialenom od obytnej zóny a intenzita a frekvencia dopravy bude veľmi nízka.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Posudzované územie sa nachádza v pásme 1. stupňa ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Realizáciou zámeru tak nebude zasiahnuté do chránených území, navrhovaných území európskeho významu ani do navrhovaných chránených vtáčích území.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a rozloženia časového pôsobenia na obdobie výstavby a prevádzky sa hodnotilo numerickou stupnicou (tzv. rating systém). Jednotlivým indikátorom sa prideliť bodové hodnoty, pričom bola použitá škála od +5 (pozitívny vplyv) do -5 (negatívny vplyv). Krajné hodnoty možno považovať za

extrémne s mimoriadnym významom. Kritériám boli priradené relatívne hodnoty vyjadrujúce mieru vplyvu v porovnaní s týmito extrémnymi hodnotami. Tam, kde to bolo možné, sa pri hodnotení kritérií porovnával rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. nulovému variantu.

Body boli pridelované na základe nasledovnej škály verbálnej významnosti:

-5	veľmi výrazný negatívny až katastrofálny vplyv na životné prostredie ekonomická strata, neakceptovateľné náklady nerealizovateľné technické riešenia
-4	výrazný negatívny vplyv, vysoké technické a ekonomické vklady ekonomická strata, veľmi vysoké náklady neprijateľné technické riešenie
-3	akceptovateľný vplyv s prijatím opatrení na elimináciu negatívnych vplyvov ekonomická strata s akceptovateľnými vysokými nákladmi obťažne technické riešenie
-2	malý negatívny vplyv bez potreby prijatia osobitných opatrení malá ekonomická strata s akceptovateľnými nákladmi podmienečne vyhovujúce technické riešenie
-1	minimálny negatívny vplyv na životné prostredie minimálna ekonomická strata vyhovujúce technické riešenie
0	žiadne vplyvy
+1	minimálny pozitívny vplyv na životné prostredie minimálny ekonomický prínos vyhovujúce technické riešenie
+2	malý pozitívny vplyv bez potreby prijatia osobitných opatrení malý ekonomický prínos s akceptovateľnými nákladmi uspokojivé technické riešenie
+3	priemerný pozitívny vplyv priemerný ekonomický prínos dobré technické riešenie

- +4 výrazný pozitívny vplyv
vysoký ekonomický prínos
výborné technické riešenie
- +5 mimoriadne výrazný pozitívny vplyv
veľmi vysoký ekonomický prínos
nadštandardné technické riešenie

Posúdenie vplyvov na obyvateľstvo

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Pohoda a kvalita života	Kvalita obytného prostredia	0	0
	Bariérový vplyv	0	0
	Ovplyvnenie scenérie krajiny	-1	-1
	Ponuka pracovných príležitostí v dotknutej obci	+2	+2
Zdravotné riziká	Hluk	-1	-1
	Emisie	-1	-1
	Vibrácie	-1	-1

Posúdenie vplyvov na prírodné prostredie a chránené územia

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Horninové prostredie	Ovplyvnenie ložísk surovín	0	0
	Narušenie stability horninového prostredia	0	0
	Znečistenie horninového prostredia	0	0
Ovzdušie	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	-1	-1
	Mikroklimatické zmeny	0	0
Povrchové vody	Ovplyvnenie kvality povrchových vôd	0	0
	Ovplyvnenie režimu povrchových vôd	0	0
Podzemné vody	Ovplyvnenie kvality podzemných vôd	0	0
	Ovplyvnenie režimu podzemných vôd	0	0
Pôda	Záber pôd	0	0
	Mechanická degradácia a kontaminácia pôd	0	0
	Erózia pôd	0	0
Biota	Výrub a výsadba stromovej a krovinej vegetácie	+2	+2
	Ovplyvnenie vzácnych biotopov	0	0
	Ovplyvnenie migrácie	0	0
	Vplyvy na ÚSES	0	0
Chránené územia	Veľkoplošné a maloplošné chránené územia	0	0
	Chránené druhy	0	0
	Chránené stromy	0	0
	Územia európskeho významu a chránené vtáče	0	0

	územia		
	Chránené vodohospodárske oblasti	0	0
	Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych a termálnych vôd	0	0

Posúdenie vplyvov na urbánny komplex a využitie krajiny

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie	
		Výstavba	Prevádzka
Súlad s ÚPD	Súlad realizácie zámeru s územnoplánovacou dokumentáciou	0	0
Priemysel a služby	Obmedzovanie alebo rozvoj priemyselnej výroby a služieb	+2	+3
	Zásah do priemyselných areálov	+1	+1
Rekreácia a cestovný ruch	Obmedzovanie alebo rozvoj rekreácie a cestovného ruchu	0	0
	Zásah do areálov rekreácie a športu	0	0
Poľnohospodárstvo	Záber poľnohospodárskej pôdy	0	0
	Vplyv na poľnohospodársku produkciu	0	0
	Zásah do poľnohospodárskych areálov	0	0
	Delenie honov	0	0
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	0	0
Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	0	0
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	0	0
Vodné hospodárstvo	Vplyv na vodné stavby	0	0
	Vplyv na ochranné pásma vodných zdrojov	0	0
Odpadové hospodárstvo	Vplyv na zariadenia odpadového hospodárstva	0	+3
	Tvorba odpadov	-1	-1
Dopravná a iná infraštruktúra	Zaťaženosť miestnych komunikácií	-1	-1
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby hodnotenej činnosti	-1	0
	Vplyvy na inžinierske siete v území	0	0
Kultúrne pamiatky	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla	0	0
	Vplyvy na archeologické náleziská	0	0

Sumarizácia vplyvov

Realizácia činnosti zámeru a prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov nebude mať negatívny vplyv na obyvateľstvo, prírodné prostredie, chránené územia, urbánny komplex ani na využitie krajiny.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Realizáciou činností zámeru sa nepredpokladajú žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Na základe vykonanej analýzy nie sú známe žiadne vyvolané súvislosti, ktoré by mohli spôsobiť vplyvy na životné prostredie v dotknutom území.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Na základe analýzy vplyvov sa nepredpokladajú pri prevádzke zariadenia za predpokladu dodržania technicko-prevádzkových noriem významné nepredvídané riziká vzniku prevádzkových nehôd, havárií alebo mimoriadnych udalostí, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí alebo poškodiť životné prostredie. Rovnako tak pri drobných stavebných úpravách súvisiacich s prípravou areálu na realizáciu zámeru môže dôjsť len k bežným rizikám priamo súvisiacim so stavebnou činnosťou, ich výskyt je však málo pravdepodobný.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Zámer navrhovanej činnosti nebol vypracovaný vo variantnom riešení, nakoľko spôsob prevádzkovania zariadenia na zber odpadov je legislatívne určený. Napriek tomu nie je predpoklad, že navrhovaná činnosť bude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie a život obyvateľov mesta Nováky.

Technické opatrenia

- Manipulačné priestory a kontajnery zreteľne a nezameniteľne označovať a dbať na to, aby do priestorov zariadenia vstupovali a s odpadom manipulovali iba oprávnené osoby
- Viesť a uchovávať predpísanú evidenciu a dokumentáciu o odpadoch a prevádzkovú dokumentáciu zariadenia
- Dodržiavať bezpečnostné a protipožiarne opatrenia
- Zabezpečiť bezpečné nakladanie s odpadmi v súlade s platnou legislatívou
- Odpady vznikajúce pri výkone činností tvoriacich predmet podnikania zaraďovať podľa platného Katalógu odpadov a viesť predpísanú evidenciu

- V každej etape činnosti vytvoriť podmienky pre oddelený zber odpadov

Iné opatrenia

- Akceptovať odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do rozhodnutia príslušného orgánu
- Počas prevádzky rešpektovať zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- Výsadbou zelenej izolačnej bariéry s použitím viacetážovej vzrastlej zelene popri okrajovej ploche záujmového územia kompenzovať možné negatívne vplyvy činnosti na zložky životného prostredia

Okrem vyššie uvedených technicko-administratívnych opatrení je potrebné dodržiavať aj prevádzkové predpisy súvisiace s činnosťou zariadenia, ako napr.:

- Program odpadového hospodárstva
- Prevádzkový poriadok zariadenia
- Prevádzkový denník zariadenia
- Požiarneho štatút

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, zostane predmetná časť priemyselného areálu nevyužitá a dôjde k jej postupnej devastácii, a to najmä nelegálnym ukladaním komunálnych a priemyselných odpadov od okolitých prevádzkovateľov. Nulový variant teda predpokladá, že by sa situácia oproti dnešnému stavu nezmenila. Realizácia zámeru naopak prispeje k rozšíreniu ponuky zberu navrhovaných druhov odpadu pre fyzické i právnické osoby a k naplneniu hierarchie a cieľov odpadového hospodárstva.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Navrhovaná činnosť je v súlade s územným plánom mesta Nováky. Parcely registra C 390/19, 390/220 a 390/221, k.ú. Nováky, sú podľa platného územného plánu mesta Nováky súčasťou územno-plánovacieho celku č. 8, čo je výrobné územie, v ktorom je umiestnenie drobných služieb a skladov prípustné.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Na základe komplexného posúdenia súčasného stavu životného prostredia riešeného územia a očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa nepredpokladá, že dôjde k bezprostrednému riziku ohrozenia životného prostredia, zdravia obyvateľstva a majetku. Zber odpadov v opísanom rozsahu v plnej miere rešpektuje platnú legislatívu v odpadovom hospodárstve. Pri dodržaní opatrení navrhovaných na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia je zabezpečené minimalizovanie resp. eliminácia vplyvov činnosti zariadenia na životné prostredie.

V nadväznosti na vyššie uvedené navrhovateľ odporúča ukončiť proces posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni zámeru v súlade s podmienkami zákona.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Súbor kritérií vybraných na hodnotenie vplyvu na životné prostredie má napomôcť výberu optimálneho variantu, a to posúdením pozitívnych a negatívnych vplyvov na jednotlivé zložky hodnoteného územia (obyvateľstvo, prírodné prostredie, chránené územia, krajina, urbánny komplex, využívanie zeme).

Jednotlivým kritériám bolo priradené bodové hodnotenie na škále od +5 (pozitívny vplyv) až po -5 (negatívny vplyv) a hodnotenie ich vplyvu na zložky životného prostredia bolo vykonané tak vo fáze výstavby, ako aj vo fáze následnej prevádzky.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Na základe žiadosti navrhovateľa o upustenie od variantného riešenia zámeru výstavby a prevádzky zariadenia na zber odpadov podľa § 22, ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z., ktorej Obvodný úrad životného prostredia Prievidza svojím listom OÚŽP/2012/02208-0002 zo dňa 30. októbra 2012 vyhovel, bol zámer vypracovaný iba v jednom variante. Z tohto dôvodu sa porovnanie variantov navrhovanej činnosti a výber optimálneho variantu nevykonáva, resp. vykonáva sa iba v porovnaní s nulovým variantom.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Navrhované riešenie je v súlade s územným plánom mesta Nováky a ide o optimálne využitie tohto územia, ktoré bolo aj v minulosti určené na priemyselnú činnosť. Zariadenie na zber odpadov bude po technickej a technologickej stránke pripravené na realizáciu zámeru, a to bez významných negatívnych vplyvov na životné prostredie. Na základe komplexného posúdenia očakávaných vplyvov na životné prostredie v hodnotenom území a splnenia opatrení na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, považujeme realizáciu zámeru za prijateľnú. Výsadbou zelene v súlade s navrhovanými opatreniami sa zabezpečí pozitívny vplyv na pracovné prostredie zamestnancov, ako aj na jednotlivé zložky životného prostredia.

V porovnaní s nulovým variantom, t.j. stavom, ak by sa zámer nerealizoval, prínosom realizácie zámeru je vytvorenie predpokladov pre následné odborné materiálne

zhodnotenie odpadov, čím sa zabezpečí naplnenie hierarchie a cieľov odpadového hospodárstva ako aj Programu odpadového hospodárstva SR do roku 2015. V oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi, medzi ktoré patrí aj kovový odpad, sa realizáciou zámeru priamo prispeje k zabezpečeniu cieľa prípravy na opätovné použitie a recykláciu najmenej 50% hmotnosti vzniknutých odpadov.

Súčasne realizáciou zámeru dôjde k zvýšeniu zamestnanosti v regióne.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Vid' prílohy.

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁVERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

- Atlas krajiny SR, 2002, MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nováky (2008 - 2013)
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 – 2015
- Správa o stave životného prostredia v roku 2008
- www.enviroportal.sk
- www.sazp.sk
- www.air.sk
- www.shmu.sk
- www.minzp.sk
- www.sopsr.sk
- www.statistics.sk
- Výpis z obchodného registra
- Kópia listu vlastníctva

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

- Upustenie od požiadavky variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti - list Obvodného úradu životného prostredia v Prievidzi, značka OÚŽP/2012/02208-0002 zo dňa 30.10.2012
- Súhlasné stanovisko k žiadosti o územnoplánovaciu informáciu a k žiadosti o záväzné stanovisko k investičnému zámeru – list mesta Nováky, značka 7746/1842/2012/KAR zo dňa 22.10.2012

3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V súčasnej dobe nie sú známe žiadne ďalšie informácie, ktoré by mohli mať vplyv na komplexné posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Bratislava, 10. decembra 2012

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia zámeru

Cerberus Consulting s.r.o.
Rusovská cesta 9
851 01 Bratislava
Tel.: +421 905 449 389
e-mail: cerberuscons@gmail.com

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Martin Hornák
konateľ

Cerberus Consulting s.r.o.
Rusovská cesta 9
851 01 Bratislava

.....

Ing. David Neubert
predseda predstavenstva

KOVOD, a.s.
Partizánska cesta 91
Banská Bystrica
974 01

.....

Bc. Zdenka Hrablayová
zástupca navrhovateľa

KOVOD, a.s.
Partizánska cesta 91
Banská Bystrica
974 01

.....